

У період військових протистоянь, коли на першому місці в країні стоять соціальні пріоритети, створення ефективної системи охорони здоров'я продовжує бути актуальною проблемою [1, с.10]. У відповідності до діючого законодавства України та з метою надання необхідної медичної та фармацевтичної допомоги військовослужбовцям, відновлення їх праце- та боєздатності діє система заходів, яка забезпечується медичною службою Збройних Сил України [2, с.24].

Нами проведений клініко-економічний аналіз сучасного стану державного забезпечення військовослужбовців окремої військової частини (підрозділу) лікарськими засобами (л/з). Для досягнення вказаної мети проаналізовані запаси військової аптеки – структурного підрозділу медичного пункту частини Вінницького медичного клінічного центру Центрального регіону: досліджено порядок фармацевтичного забезпечення військової аптеки; проведено оцінку ефективності товарних запасів за допомогою ABC та VEN-аналізів.

При проведенні дослідження використані наступні методи: ретроспективний, логістичний, системно-аналітичний, а також ABC та VEN-аналіз.

Результати дослідження:

Військова аптека – структурний підрозділ амбулаторії медичного пункту (амбулаторно-поліклінічний заклад) призначений для виготовлення лікарських засобів та здійснення комплексу заходів по забезпеченню військової частини медичним майном та технікою. Характер роботи аптеки медичного пункту залежить від чисельності особового складу частини, встановленого виду та обсягу медичної допомоги, ліжкової ємкості лазарету медичного пункту (за його наявності), спеціалізації медичного пункту, кількості амбулаторних та стаціонарних хворих та поранених, на етапах медичної евакуації, а також від забезпеченості лікарськими засобами промислового виробництва.

Кількість лікарських засобів та медичного майна для аптеки визначається відповідно до норм медичного постачання (наказ Директора ВМД МО України від 03.07.2012 року №18 «Про затвердження Тимчасових норм постачання медичним майном та технікою військових частин з'єднань ЗС України на мирний час»), «Формуляру» лікарських засобів, наказів, що регламентують порядок комплектування функціональних приміщень медичного пункту та укладок невідкладної медичної

допомоги, з урахуванням чисельності особового складу, структури медичного пункту частини (наявність функціональних приміщень) визначених штатом та табелем до штату військової частини.

Отримання медичного майна аптекою медичного пункту здійснюється згідно до звіт-заявки (ф.14/мед), складеної на підставі матеріалів інвентаризації медичного майна станом на 01 жовтня поточного року та додаткових заявок (за необхідністю) в межах визначених норм та формуляру переліку лікарських засобів.

Медичне майно (лікарські засоби, витратне медичне майно, інвентарне медичне майно) аптеки військових частин отримують централізовано зі складів медичного постачання відділів медичного постачання Військово-медичних клінічних центрів, військових госпіталів за територіальним принципом на підставі нарядів (ф.200) на безоплатній основі. Видача медичного майна в підрозділи частини або забезпечення лікувально-профілактичного забезпечення здійснюється з аптеки медичного пункту на підстав накладних (ф.3-Зреч), вимог-замовлень, рецептів на безоплатній основі.

Органи медичного постачання (медичні склади, відділи медичного постачання ВМКЦ) отримують медичне майно централізовано за рахунок бюджетних закупок, закупівлі власними коштами з урахуванням тендерної політики на конкурсній основі.

Призначення лікарських засобів для лікування військовослужбовців та надання їм невідкладної медичної допомоги здійснюється відповідно до визначених протоколів надання медичної допомоги та лікування внутрішніх хвороб, які дозволено лікувати в умовах медичного пункту частини (амбулаторно-поліклінічного закладу) з терміном лікування до 14 діб. Лікування лікарськими засобами здійснюється в межах визначених Тимчасовими нормами та Формуляром лікарських засобів дозволених для використання у військово-медичних лікувальних установах.

За результатами досліджень структури товарних запасів аптеки за агрегатним станом встановлено, що серед іноземних та вітчизняних виробників за кількісним співвідношенням займають 47,13% – тверді, 45,40% – рідкі та 7,47% – м'які лікарські форми: 88,6% - вітчизняного та 11,4% - іноземного виробника, а за грошовим еквівалентом лідируючу позицію займають тверді лікарські форми: 72% від загальної суми вітчизняного виробництва лікарських засобів та 92% від іноземного.

Проведено аналіз структури лікарських засобів за фармакотерапевтичними групами та встановлено, що найбільшу частку товарних позицій серед лікарських засобів становлять: антибіотики – 29%, нестероїдні протизапальні лікарські засоби – 15%, відхаркуючі, протикашльові – 12%, противірусні лікарські препарати – 11%, вітаміни – 10%, інфузійні розчини – 10%, інші – 13%.

За результатами ABC аналізу встановлено, що до складу групи А увійшли 8% лікарських засобів за МНН, які є найбільш витратними за ціною. До складу групи В увійшли 17% лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп. Найбільша кількість лікарських засобів (75%) відноситься до групи С. Група С за МНН була найчисельнішою.

Провівши VEN аналіз товарних запасів встановлено, що за обсягом споживання переважає група V лікарських засобів.

За даними інтегрованого ABC/VEN аналізу встановлено, що найбільша сума витрат припадає на групу A/V – близько 61% для кожної групи.

Отримані дані можуть бути використані при розробці сучасних раціональних моделей фармацевтичного забезпечення військовослужбовців в Україні.